

**EVALUATIERAPPORT LOKS 'ZIEKTEPREVENTIE EN
GEZONDHEIDSPROMOTIE BIJ SOCIAAL KWETSBARE GROEPEN:
INZICHTEN EN STRUIKELBLOKKEN' 2015**

dr. Kaatje Van Roy en prof. dr. Sara Willems

Februari 2016

In opdracht van

Vereniging van huisartsen

Universiteit Gent
Vakgroep Huisartsgeneeskunde en Eerstelijnsgezondheidszorg
De Pintelaan 185 6K3 – 9000 Gent
Tel 09 332 33 12 – Fax 09 332 49 67
Website: <http://www.primarycare.ugent.be/>

Domus Medica vzw
Lange Leemstraat 187
2018 Antwerpen
Tel 03 425 76 76
E-mail: info@domusmedica.be
Website: <http://www.domusmedica.be/>

Titel rapport: Evaluatierapport LOKs 'Ziektepreventie en gezondheidspromotie bij sociaal kwetsbare groepen: inzichten en struikelblokken' 2015
Promotor: Prof. dr. Sara Willems
Onderzoekers: dr. Kaatje Van Roy
ISSN:

Dit rapport werd uitgevoerd door de Universiteit Gent in opdracht van Domus Medica, en werd gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder uitdrukkelijk te verwijzen naar de bron.

No material may be made public without an explicit reference to the source.

Naar dit document kan verwezen worden met:

Van Roy, K. & Willems, S. (2016). *Evaluatierapport LOKs 'Ziektepreventie en gezondheidspromotie bij sociaal kwetsbare groepen: inzichten en struikelblokken' 2015*. Antwerpen: Domus Medica.

1. Inleiding

In 2013 werd een LOK-pakket samengesteld om huisartsen te sensibiliseren omtrent de sociale gradiënt in gezondheid in het algemeen en meer specifiek rond preventie-gerelateerd gezondheidsgedrag van patiënten en de gezondheidsuitkomsten daarvan. Dit LOK-pakket is getiteld 'Ziektepreventie en gezondheidspromotie bij sociaal kwetsbare groepen: inzichten en struikelblokken'. Het beoogt huisartsen methoden en praktische tools aan te reiken om in de praktijk om te gaan met sociale verschillen in preventie-gerelateerd gezondheidsgedrag van patiënten op het niveau van praktijkorganisatie, risico-communicatie en correcte doorverwijzing van sociaal kwetsbare patiënten naar voorzieningen zoals OCMW, CAW en de sociale dienst van mutualiteiten. Dit LOK-pakket werd ontwikkeld door de onderzoeksgroep 'Equity in healthcare' van de vakgroep Huisartsgeneeskunde en Eerstelijnsgezondheidszorg van de Universiteit Gent, onder leiding van prof. dr. Sara Willems. Opdat ook andere 'trainers' deze LOK zouden kunnen begeleiden werd er door deze onderzoeksgroep eveneens een 'handleiding voor experts' opgesteld en een 'train-de-trainer' sessie aangeboden.

Na afloop van elke LOK-bijeenkomst dienen de begeleider alsook elke participant een korte elektronische evaluatie-vragenlijst in te vullen. Hierbij komen volgende stellingen aan bod:

Stellingen voor de begeleiders (waarbij er telkens 4 antwoordmogelijkheden zijn: 'helemaal niet akkoord', 'niet akkoord', 'akkoord', en 'helemaal akkoord'):

1. Het onderwerp van deze LOK-vergadering is een goed onderwerp binnen de setting van een LOK-groep. (In welke mate bent u het eens met volgende stellingen?)
2. De inhoud van de LOK-vergadering is toepasbaar in de praktijk. (In welke mate bent u het eens met volgende stellingen?)
3. Deze handleiding stelt mij als LOK-moderator in staat om kennis, inzicht en vaardigheden m.b.t. gedragsverandering over te brengen aan de LOK-deelnemers (zonder aanwezig expert). (In welke mate bent u het eens met volgende stellingen?)
4. De handleiding stelt mij als LOK-moderator in staat om de LOK-leden in de vergadering zelf tot actie te motiveren. (In welke mate bent u het eens met volgende stellingen?)
5. Er was goede interactie tussen de moderator en de deelnemers. (In welke mate bent u het eens met volgende stellingen?)

Daarnaast zijn er ook twee open vragen waarbij vrije ruimte voorzien wordt om deze vragen eventueel te beantwoorden. De vragen luiden:

- Welke onderdelen kwamen aan bod?
- Heeft u tips, suggesties, kritieken m.b.t. de handleiding?

Stellingen voor de participanten (waarbij er telkens 4 antwoordmogelijkheden zijn: 'helemaal niet akkoord', 'niet akkoord', 'akkoord', en 'helemaal akkoord'):

1. Het onderwerp van deze LOK-vergadering is een goed onderwerp binnen de setting van een LOK-groep. (In welke mate bent u het eens met volgende stellingen?)
2. Het onderwerp van deze LOK-vergadering is belangrijk voor mijn praktijk. (In welke mate bent u het eens met volgende stellingen?)
3. De voorgestelde aanpak is toepasbaar in mijn praktijk. (In welke mate bent u het eens met volgende stellingen?)

4. Na deze LOK-vergadering heb ik de intentie om de opgedane ervaring te implementeren in mijn praktijk. (In welke mate bent u het eens met volgende stellingen?)

Daarnaast is er ook voor de participanten een open vraag waarbij vrije ruimte voorzien wordt om deze eventueel te beantwoorden. De vraag luidt:

- Heeft u nog opmerkingen of tips?

2. Beschrijving LOKs

De LOK 'Ziektepreventie en gezondheidspromotie bij sociaal kwetsbare groepen: inzichten en struikelblokken' werd in 2015 in totaal 7 keer gegeven door 4 verschillende LOK-begeleiders.

Deze vonden plaats tussen juni en november 2015 in de provincies Antwerpen, Vlaams Brabant, West- en Oost-Vlaanderen. Tabel 1 biedt een overzicht.

LOK	LOK-begeleider	Locatie	Datum
LOK1	Morreel Stefan	Lier	17-06-2015
LOK 2	Depraetere Saskia	Zoutleeuw	24-06-2015
LOK 3	Morreel Stefan	Antwerpen	02-09-2015
LOK 4	Morreel Stefan	Borgerhout	07-09-2015
LOK 5	Willems Sara	Izegem	17-09-2015
LOK 6	Willems Sara	Izegem	18-09-2015
LOK 7	Avonts Dirk	Sleidinge	19-11-2015

Tabel 1. Overzicht van de gegeven LOKs.

3. Evaluatie van de LOK door de begeleiders

De 5 gesloten vragen voor LOK-trainers werden op één na allemaal positief beantwoord ('akkoord' of 'helemaal akkoord'). Het ene negatieve antwoord werd door dezelfde begeleider op een ander moment positief beantwoord, dus het is mogelijk dat deze begeleider ietwat ambigu t.o.v. de stelling stond of dat het zelfs om een vergissing ging. De antwoordfrequenties worden weergegeven in tabel 2. We kunnen dus besluiten dat de LOK quasi unaniem positief werd geëvalueerd door de trainers.

	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord
Stelling 1: onderwerp LOK	0	0	0	7
Stelling 2: toepassing praktijk	0	0	5	2
Stelling 3: handleiding - kennis	0	0	3	4
Stelling 4: handleiding - motivatie	0	1	3	3
Stelling 5: interactie	0	0	3	4

Tabel 2. Frequentietabel evaluatie door de begeleiders.

Uit de eerste open vraag die peilt naar de mate waarin het LOK-pakket al dan niet volledig kon behandeld worden, blijkt dat alle begeleiders het hele LOK-pakket (of toch quasi het hele pakket) konden afhandelen. Hieruit blijkt dat de timing van het LOK-pakket goed zit. Wat betreft de tweede vraag, gaven 3 van de 4 begeleiders een korte open feedback op de LOK, stellende dat ze het LOK-pakket zeer duidelijk en gedetailleerd vonden. Eén begeleider gaf aan dat er een aantal onderdelen aan een update toe zijn, een andere trainer gaf mee dat er door technische problemen geen Powerpoint kon gebruikt worden, maar dat dit prima en zelfs erg interactief verliep.

4. Evaluatie van de LOK door de participanten

In totaal namen er 80 participanten deel aan de LOK. Hiervan vulden 65 participanten de evaluatie in (bij 1 LOK vulden slechts 2 participanten de evaluatie in wegens een onduidelijkheid in de communicatie). Tabel 3 biedt een overzicht.

LOK	Aantal participanten
LOK 1	8
LOK 2	17
LOK 3	10
LOK 4	12
LOK 5	10
LOK 6	6
LOK 7	17 (2 evaluaties)
TOTAAL	80

Tabel 3. Aantal LOKs en participanten.

Ook de participanten beoordeelden de LOK overwegend als positief ('akkoord' of 'helemaal akkoord'). Slechts een kleine minderheid was niet akkoord met bepaalde stellingen. Dit was het geval voor stelling 2 (n=4), stelling 3 (n=4) en stelling 4 (n=7) en was min of meer evenredig verdeeld over alle LOKs (d.w.z. dat de mensen die niet akkoord gingen met een bepaalde stelling niet allemaal gegroepeerd in één LOK zaten; het ging eerder over enkelingen over de verschillende LOKs heen). Iedereen was het eens over het feit dat het een goed onderwerp voor een LOK is, maar een kleine minderheid twijfelde aan het nut ervan voor de eigen praktijk.

	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord
Stelling 1: onderwerp LOK	0	0	19 (29%)	46 (71%)
Stelling 2: toepassing praktijk	0	4 (6%)	33 (51%)	28 (43%)
Stelling 3: aanpak praktijk	0	4 (6%)	41 (63%)	20 (31%)
Stelling 4: intentie tot implementatie	0	7 (11%)	41 (63%)	17 (26%)

Tabel 4. Frequentietabel evaluatie door de participanten.

De open vraag waarbij gepeild werd naar opmerkingen of tips vanwege de participanten, werd door 13 participanten ingevuld. Deze opmerkingen kwamen uit alle groepen en betreffen grotendeels

twee thema's. In de eerste plaats feliciteerden enkele participanten de LOK-begeleider voor de prima presentatie en uitten enkelen hun waardering over de goede interactie. Het andere thema betrof de mate waarin de LOK-inhoud bij de eigen praktijk aansluit en toepasbaar is. Hierover waren de opmerkingen uiteenlopend (dit werd ook al weerspiegeld in de antwoorden op de stellingen). Waar enkelen (n=3) vonden dat er te weinig tools en ideeën over een concrete aanpak werden meegegeven, beoordeelden anderen (n=2) dat ze veel praktische tips hadden gekregen en dat het casusmateriaal dichtbij de praktijk aanleunde.

5. Besluit

We kunnen besluiten dat het LOK-pakket 'Ziektepreventie en gezondheidspromotie bij sociaal kwetsbare groepen: inzichten en struikelblokken' in het algemeen erg positief beoordeeld werd, zowel door de LOK-begeleiders als de participanten.